

Informacja prasowa, 04.08.2021 r.

Jak zwiększyć efektywność segregacji odpadów żywnościowych?

Wobec ilości wyrzucanej żywności, która w Polsce wynosi 5 mln ton rocznie (zgodnie z wynikami badania PROM), priorytetem jest ograniczenie tych strat. Nie jest jednak możliwe zrobienie tego natychmiast i całkowicie. Dlatego istotnym działaniem w chwili obecnej, jak zaznaczają eksperci Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego, jest odpowiednia i efektywna segregacja odpadów żywnościowych. Pomimo ogólnie dostępnych uregulowań, wciąż wiele osób nie wie, jak robić to prawidłowo.

Odpady, również te żywnościowe, zanieczyszczają glebę, wody gruntowe i powietrze, powodują emisję dwutlenku węgla i metanu do atmosfery, przyczyniając się tym samym do niekorzystnych zmian klimatu. Powodują również ogromne straty gospodarcze – niewykorzystywanie „pozostałości” oznacza marnowanie pracy i innych nakładów, takich jak grunty czy energia, potrzebnych do wydobycia surowców, produkcji, dystrybucji i przygotowania do konsumpcji. *”To, czy odpady nadal będą stanowić wyzwanie dla społeczeństwa, zależy nie tylko od tego, ile będziemy ich produkować, ale przede wszystkim od tego, w jaki sposób będziemy nimi gospodarować”* – komentuje dr inż. Krystian Szczepański – Dyrektor IOŚ-PIB.

Wg danych GUS w 2019 r. wytworzono 12 753 tys. ton odpadów komunalnych, co oznacza wzrost o 2,1% w stosunku do roku ubiegłego. Oznacza to zwiększenie ilości wytworzonych odpadów komunalnych na jednego mieszkańca Polski z 325 kg w 2018 r. do 332 kg w 2019 r. Nie dotyczy to tylko Polski, ilość wytwarzanych odpadów stale rośnie w całej UE. Problem nie mógł zostać niezauważony przez Parlament Europejski. W nowelizacji dyrektywy odpadowej dodana została kategoria „odpady żywności” oraz zapisy dotyczące redukcji, prewencji, budowania świadomości, monitoringu i przekazywania nadwyżek żywności. Jednak to nie wszystko – państwa członkowskie powinny wprowadzić środki mające na celu zapobieganie powstawaniu oraz redukcję ilości odpadów żywnościowych. Zgodnie z Agendą na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych (ONZ) w dniu 25 września 2015 r., środki te powinny mieć na celu zapobieganie marnowaniu żywności i zmniejszenie wytwarzania odpadów w produkcji podstawowej, przetwórstwie i produkcji, w sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji, w restauracjach i usługach gastronomicznych oraz w gospodarstwach domowych. Państwa członkowskie powinny dążyć do osiągnięcia ogólnounijnego celu zmniejszenia ilości odpadów żywności o 30% do 2025 r. i o 50% do roku 2030. Co więcej, państwa te powinny wprowadzić zachęty do zbierania niesprzedanych produktów spożywczych na wszystkich etapach łańcucha dostaw żywności a także wspierać bezpieczne

przekazywanie ich dalej różnym instytucjom, w tym organizacjom charytatywnym. Kolejnym krokiem będzie wprowadzenie środków mających na celu zachęcanie do recyklingu, w tym kompostowania i fermentacji bioodpadów, a następnie do stosowania materiałów powstałych z bioodpadów. Im szerzej zakrojony recykling i przetwarzanie odpadów, tym mniejszy „ślad węglowy”, negatywny wpływ na środowisko oraz globalne ocieplenie.

Jak zatem segregować właściwie? Od 1 lipca 2017 r. obowiązuje w naszym kraju Jednolity System Segregacji Odpadów (JSSO). Zgodnie z nim należy oddzielać surowce od odpadów, które nie nadają się do powtórnego przetworzenia. Odpady komunalne zbierane są w podziale na cztery główne frakcje odpadów surowcowych: BIO (kolor brązowy), metale i tworzywa sztuczne (kolor żółty), papier (kolor niebieski), szkło (kolor zielony), a także odpady zmieszane (kolor czarny). Jednak segregacja to nie tak oczywista sprawa i w dalszym ciągu przysparza wielu problemów. Ogólne wytyczne, jak prawidłowo segregować odpady, dostępne są m.in. na stronie Ministerstwa Klimatu i Środowiska <https://naszesmieci.mos.gov.pl/>, jednak w niektórych przypadkach nadal mogą pojawiać się wątpliwości. Wciąż nie do końca wiemy, do którego z koszy wyrzucić zepsuty i nienapoczęty produkt spożywczy oraz jak prawidłowo postępować z zatłuszczonymi opakowaniami. Często błędnie wyrzucamy resztki jedzenia do kanalizacji, czy też niepotrzebnie myjemy opakowania. To tylko kilka niejasności, a jest ich o wiele więcej.

Przede wszystkim ważnym etapem jest **prawidłowe opróżnienie pojemników po żywności**. Jeśli mamy pojemnik z jogurtem mlecznym, to droga postępowania powinna być taka, że zawartość pojemniczka trafia do kosza, a nie do kanalizacji. Do tej ostatniej mogą trafić jedynie: woda z prysznicą, zlewów, toalety; odchody (również zwierząt); woda z rynien; woda z prania. Jogurt zaś, jeśli jest mleczny, powinien znaleźć się w odpadach zmieszanych, ponieważ do kosza bio nie wyrzucamy resztek pochodzenia zwierzęcego. Przepisy sanitarne w Polsce zakazują recyklingu bioodpadów części odzwierzęcych, czyli nabiątu, kości, białka, mięsa i tłuszczów. I tak dla przykładu całe jaja wrzucimy do zmieszanych, ale już same skorupki jaj możemy wrzucić do bio, bowiem zawierają w zasadzie wyłącznie frakcję mineralną, wzbogacającą glebę w wapń. Jeśli z jakichś względów wyjątkowo nie możemy opróżnić opakowania po żywności to warto wiedzieć, że należy je wówczas wrzucić do pojemnika na odpady zmieszane.

Bardzo ważna jest **znajomość wytycznych w zakresie tego co może, a co nie powinno trafić do wskazanego kosza**. W żółtym pojemniku, poza wspomnianymi wcześniej, znajdują się też takie opakowania po żywności jak plastikowe kubeczki np. po jogurtach, serkach, kefirach, margarynach; folie i torebki z tworzyw sztucznych; wielomateriałowe opakowania po mleku, sokach, puszki po napojach, konserwach, czy wieczka od słoików. Tutaj trafią też na przykład takie wielomateriałowe kubeczki po napojach i opakowania po jedzeniu np. frytek, które, oprócz papieru, mają cienką warstwę polietylenu, dzięki której jedzenie i picie nie przesiąka przez papier. Jeśli chodzi o opakowania szklane, takie jak słoiki, to wrzucamy je do pojemników zielonych.

W przypadku kiedy opakowanie składa się z kilku różnych materiałów, najlepszym rozwiązaniem będzie oddzielenie ich od siebie i odpowiednia segregacja, czyli w przypadku jogurtu należy oderwać aluminiowe wieczko od plastikowego kubka i wrzucić do kosza na metale i tworzywa sztuczne. Jeśli na etykiecie jakiegoś produktu znajduje się informacja, że jest ona wykonana z folii termokurczliwej (PVC) to należy ją oddzielić, zdjąć i wyrzucić do odpadów zmieszanych, ponieważ nie nadaje się do recyklingu. Jeśli usunięcie etykiety wymagałoby użycia wody, to nie należy tego robić. Karton po mleku to również przykład opakowania wielomateriałowego, które z kolei powinno trafić do pojemnika na metale i tworzywa sztuczne. Są zakłady, które odzyskają z niego część papieru i aluminium. Wyrzucając z kolei butelkę po napojach (PET) warto ją zgnieść, żeby nie zajmowała niepotrzebnie miejsca w magazynowaniu i transporcie. Nakrętkę najlepiej oddać na jedną z charytatywnych zbiórek, które coraz częściej prowadzona są przez urzędy, szkoły, czy zakłady pracy. W innym przypadku nakrętkę należy pozostawić na butelce.

Należy pamiętać, że **pustych pojemników nie myjemy**. Wystarczy opróżnić opakowanie z resztek i wyrzucić je do odpowiedniego kontenera.

Surowce wtórne nie muszą być idealnie czyste, ale nie mogą stwarzać ryzyka znacznego zanieczyszczenia innych surowców, dlatego nie wyrzucamy opakowań z zawartością. Warto wiedzieć, że wrogiem recyklingu jest także tłuszcz – dlatego na przykład zatłuszczony karton po pizzy nie będzie nadawał się do przetworzenia, mimo, że tektura z której został zrobiony jest dobrej jakości. Podobnie jest z opakowaniami po maśle. Takie opakowania należy wrzucać do pojemnika na odpady zmieszane. Jeśli nie mamy pewności co do konkretnego odpadu, to zawsze lepiej wrzucić go do pojemnika na odpady zmieszane.

Warto uświadomić sobie, że dzięki realizowaniu zasad prawidłowej segregacji odpadów, mamy realny wpływ na stan środowiska, w którym żyjemy: zmniejszamy nie tylko zużycie surowców, których zasoby są ograniczone, ale także emisję szkodliwych substancji. Wiele zależy od naszych codziennych wyborów i dobrych nawyków, dlatego warto się im przyjrzeć.

Instytut Ochrony Środowiska

Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ-PIB) jest instytutem resortowym, nadzorowanym przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Jego nadrzędnym celem jest tworzenie naukowych podstaw ochrony środowiska, dostarczanie wiedzy administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotom gospodarczym, a także podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych

społeczeństwa. Wyniki prac Instytutu wykorzystywane są również w bieżącej działalności Ministerstwa Klimatu i Środowiska do wypełniania międzynarodowych zobowiązań Polski w zakresie ochrony powietrza, wód, przyrody i klimatu, co niewątpliwie buduje markę Instytutu jako wiodącej jednostki naukowo-badawczej.

Kontakt dla mediów:

IOŚ-PIB
Agnieszka Stangreciak
mail: agnieszka.stangreciak@ios.edu.pl
tel: +48 509 745 222

Agencja PR SOLSKI COMMUNICATIONS
Magdalena Bryksa-Szymańczak
mail: mszymanczak@solskipr.pl
tel: +48 881 633 639